

РЕДЖИНА ЕООД

Адрес: с. Стожер, община Добричка, обл. Добрич, ул. „Тополите“ № 17; Тел за връзка: 0899115041; e-mail: regina95@abv.bg

Становище по реда на чл. 17, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда

от „РЕДЖИНА“ ЕООД

В хода на общественото обсъждане, проведено в кметство с. Стожер от присъстващата общественост бяха изразени тревоги, свързани с многогодишния проблем на населеното място, свързан с недостиг на питейна вода и периодичната поява на миризма на тор в различни части на селото.

Във връзка с изразените мнения на представители на обществеността, изразяваме следното становище:
1. Периодична поява на миризма на тор в различни части на селото.

Отглеждането на птици е процес, който се извършва 24 часа в денонощието. Вентилационните системи от производствените сгради работят непрекъснато, т.е. извеждането на отработения въздух от птицевъдните сгради не може да бъде свързано с изразените тревоги за периодичност на миризма на тор в населеното място.

На територията на обекта в момента е налична торова площадка – открита. На нея периодично се изнасят торови маси, като дейността е един от потенциалните източници на миризма на тор.

В обекта не се извършват други дейности, свързани с манипулации с торови маси.

В доклада по ОВОС подробно са разгледани алтернативи за торовата площадка – запазването ѝ като открита торова площадка и покриването ѝ, с оглед ограничаване на разпространението на неприятни миризми.

Планираното разширение на обекта не е свързано с увеличаване на площта на торовата площадка, т.е. не се увеличава площта на източника на неорганизираните емисии в атмосферния въздух.

С ДОВОС е предложено прилагане на Алтернатива № 2 за торовата площадка – покриване извън времето за внасяне/изнасяне на торови маси в нея, като е доказано по изчислителен начин че стойностите на приземните концентрации на амоняк, прогнозиран да достигнат трите рецептора (жилищни сгради на с. Стожер) намаляват почти 50% при прилагане на алтернативата. Изчислените прогнозни стойности на амоняк са под прага за откриване на амоняк – 0,0266 mg/m³.

В ДОВОС са предложени следните мерки за предотвратяване на дискомфорта на населението във връзка с възникване на неприятни миризми:

<u>Етап инвестиционно проектиране</u>			
№ ПО РЕД	МЕРКИ	ВИД НА ПРЕДЛОЖЕНАТА МЯРКА	РЕЗУЛТАТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ
2	Да се предвиди/проектира покриване на откритата торова площадка за съхранение в имота (прилагане на Алтернатива № 2, оценена в доклада).	Предотвратяване на въздействието от интензивно миришещи вещества по границите на имота. Предотвратяване възникване на интензивно миришещи вещества в	Ограничаване на миризмите Контрол: налична покривна конструкция или друг вид покриване на площта за

		резултат на омокряне на торовите маси при неблагоприятни условия.	съхранение на торовите маси Предпазваме: атмосферен въздух и работещите в обекта Предотвратяваме възможен дискомфорт за населението
--	--	---	---

Етап Експлоатация

№ -	МЕРКИ	ВИД НА ПРЕДЛОЖЕНАТА МЯРКА	РЕЗУЛТАТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ
10	Експлоатацията на инсталацията да се извършва при спазване на условията, постановени в комплексно разрешително.	Предотвратяване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве	Контрол за предотвратяване на въздействия върху околната среда от страна на РИОСВ-Варна по поставените условия
11	Почистването на производствените халета от торови маси след приключване на производствен цикъл да се извършва по предварително изготвен график. Да не се съхраняват торови маси в обекта извън обособената торова площадка	Предотвратяване на въздействието върху почви и води Намаляване на въздействието върху атмосферен въздух	Постигаме: намаляване на неорганизираните емисии, намаляване дискомфорта за населението при неблагоприятни климатични условия (високи температури, вятър към населеното място) Контрол: налична документация в обекта, представяна при проверки на РИОСВ
12	При торене на собствени или арендувани земи с органичен тор да се спазват препоръките на Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони .	Предотвратяване на въздействието върху почви и води	Постигаме: намаляване на емисиите на амоняк в атмосферния въздух от дейностите по съхранение и оползоторяване на торови маси; намаляване на възможен дискомфорт за населението от торене на земеделски земи в близост до населеното място; предотвратяваме проникване на нитрати в подземни води Предпазваме: атмосферен въздух, население, почви,

			подземни и повърхностни води
14	Резервоарът за събиране на дренажни води от торовата площадка да се изпразва след всеки дъжд. Периодично да се проверява степента на напълването му.	Предотвратяване на въздействието върху почви и води	Постигаме: предотвратяване проникване на замърсители в подземни води Предпазваме: почви, подземни води Контрол: налична документация за извършени проверки, представена на РИОСВ
15	Дейностите по товарене и транспортиране на торови маси в границите на площадката и извън нея да се извършват само с технически изправни транспортни средства, непозволяващи разсипване или разтичане при транспорт.	Предотвратяване на въздействието върху почви и води	Постигаме: предотвратяване проникване на замърсители в подземни води Предпазваме: почви, подземни води Контрол: наличен дневник за аварийни ситуации, воден регулярно
16	При възникване на разлив, разсипване или разпиляване на торови маси на площадката, да се пристъпи незабавно към изгребване или изпомпване на разпилените количества. Същите да се натоварят в ремарке или да се разположат на торовата площадка.	Предотвратяване на въздействието върху почви и води	Постигаме: предотвратяване проникване на замърсители в подземни води Предпазваме: почви, подземни води Контрол: налична документация за извършени проверки, представена на РИОСВ
22	С цел подобряване на общите екологични показатели на обекта да се въведе и спазва система за управление на околната среда (СУОС)	Предотвратяване на въздействието върху околната среда и населението	Контрол: налична документация за обекта
23	Да се извършват редовни проверки, ремонт и поддръжка на вентилационната и поилна система, и системата за контрол на климата в производствените сгради	Предотвратяване на въздействието населението	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта

24	Да се извършват редовни проверки, ремонт и поддръжка на торовата площадка в обекта	Предотвратяване на въздействието на населението	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
25	Да се прилагат се хранителни диети, които гарантират минимално количество на органични вещества в екскрементите, както и снижаване съдържанието на азот и фосфор	Предотвратяване на въздействието на населението	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
26	В птицефермата да се прилага фазово хранене, съобразено с възрастта на птиците и потребността им от хранителни вещества	Предотвратяване на въздействието на населението	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
27	Да се използват хранителни добавки във фуража, които повишават ефективността на фуражите, с което се подобрява усвояването на хранителните вещества и се намалява количеството на същите в тора	Предотвратяване на въздействието на населението	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
28	При избор на доставчик на фураж за птиците да се поставя изискване към доставчика за използване на одобрени добавки към фуражите, които намаляват общия екскретиран азот.	Предотвратяване на въздействието на населението	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
Допълнителни мерки, предложени от МЗ със становище изх. № 04-09-54/20.07.2022 година на МЗ			
1	Да се извършват ежегодно, от акредитирана лаборатория, измервания на еквивалентните нива на шум в жилищната зона на с. Стожер и атмосферни замърсители – амоняк- при експлоатацията на птицефермата, при максимален капацитет и пълно натоварване на предвидените мощности. Резултатите да бъдат	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта

	представяни в едномесечен срок от получаване на протоколите от лабораторията в РИОСВ – Варна и РЗИ - Добрич.		
2	При установяване на наднормени шумови нива или атмосферни замърсители, вкл. и миризми, както и при постъпване на сигнали и жалби от населението да се предприемат адекватни и навременни мерки за недопускане неблагоприятно въздействие върху жизнената среда и здравето на хората от с. Стожер	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
3	Да се изгради зелен пояс по източната граница на имота, предмет на ИП, по посока с. Стожер, за ограничаване разпространението на отделяните при експлоатацията на птицефермата атмосферни замърсители, неприятни миризми.	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: наличен зелен пояс по границата на имота
4	По време на експлоатация на обекта задължително да се спазват условията по експлоатация на торовата площадка, съгласно нормативните изисквания и задължително да се изпълнява програма от мерки за ограничаване и предотвратяване замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници в област Добрич – уязвима зона съгласно Заповед №РД 09-222/27.02.2020 г. на МЗХ и № РД-237/17.03.2020 г. на МОСВ.	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
5	Стриктно следва да се спазва технологията на отглеждане, при изолация на птиците от околната среда	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества

			Контрол: налична документация в обекта
6	Почистване на образуваните в производствените халета торови маси в края на всеки жизнен цикъл	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
7	Торовата маса редовно да се отстранява от обекта. В периода на престой в тороохранилището да не се допуска нейния контакт с почвата и значително омокряне от дъждовни води.	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта
8	В случай на установени миризми при територии и обекти, подлежащи на здравна защита, които са с доказан произход от птицефермата, възложителят следва да преустанови нейната експлоатация до постигане на съответствие с най-добри налични техники (НДНТ) по отношение изграждане на централи вентилационни системи на производствените халета с подходящи системи за пречистване на изпускания въздух от миризми, както и оптимизиране на техниките за съхранение на торовата маса в унисон с препоръките на т. 13, буква г) на поддточка 1.1 към Приложение от Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302 на комисията от 15 февруари 2017 година за формулиране на заключения за НДНТ съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета при интензивното отглеждане на	Опазване на общественото здраве	Ограничаване на разпространението на интензивно миришещи вещества Контрол: налична документация в обекта

	птици или свине		
9	Обслужващите птицефермата стопански и транспортни дейности следва да се извършват единствено през деня и по алтернативен път („Алтернатива 2“), съгласуван с кмета на населеното място. Пътят за достъп до имота, следва да бъде извън населеното място - с. Стожер, за ограничаване вредните фактори (шум и прах) в него	Опазване на общественото здраве	Предотвратяване на разпространението на прах и високи шумови нива Контрол: налична документация в обекта

Мерките са приети от ръководството на „Реджина“ ЕООД и ще бъдат стриктно спазени в различните етапи на реализация на инвестицията.

Във връзка с гореизложеното считаме, че прилагането на техническите и управленски мерки, контролирано от компетентните органи, ще допринесе за предотвратяване на възникването на дискомфорт на населението на с. Стожер в бъдеще.

2. Траен недостиг на питейна вода в населеното място.

Водопроводната мрежа на с. Стожер и подаването на вода до населението по нея се експлоатира от ВИК Добрич. Площадката на птицефермата е присъединена към селищната водопроводна мрежа.

Неравномерността в подаването на вода във водопроводната мрежа на с. Стожер създава риск за отглежданите птици, които не могат да оцелеят без постоянно наличие на вода.

На площадката е наличен и собствен водоизточник Р-208х „Младен Денев- Стожер“, за който е издадено Разрешително за водовземане № 21520545/13.06.2022 г. от Директора на Басейнова Дирекция Дунавски район.

В ДОВОС е направено заключение, че от водоизточника е възможно да се задоволят изцяло нуждите от вода на птицефермата. Съгласно разрешителното, разрешеният годишен обем възлиза на 106 142 куб.м., с цел на ползване – водоснабдяване за животновъдство и аквакултури. Необходимото количество вода за отглеждането на птици, в т.ч. за пиене, измиване на помещения, охлаждане и др. възлиза на 7 958,3 м³/год. Това е повече от 10 пъти по-малко от разрешеното годишно водно количество.

Собственият водозточник е дълбок сондаж Р-208х – Младен Денев – Стожер, с дълбочина 850 м и дълбочина на статичното водно ниво - 268 м под терена. Ползването на вода от този водоизточник не оказва влияние върху количественото състояние на водите в подземния воден обект, което се доказва с издаденото от компетентния орган БДЧР разрешително през 2022 г.

Реализацията на проекта за разширение на фермата не може да окаже въздействие върху недостига на вода в селото, доколкото е наличен самостоятелен източник на водоснабдяване.